

Cuprins

Listă de abrevieri.....	7
Prolegomene	9
CAPITOLUL I SCURTĂ INCURSIUNE ISTORICĂ	13
CAPITOLUL II SURSA INTELECTUALĂ.....	17
CAPITOLUL III REPERE TERMINOLOGICE	26
CAPITOLUL IV MĂRTURISIREA	30
CAPITOLUL V INTEROGATORIUL.....	90
CAPITOLUL VI INTEROGATORIUL – O PERSPECTIVĂ PRACTICĂ.....	131
BIBLIOGRAFIE	160

Bogdan IONESCU
Avocat, Baroul Arad,
Arbitru pe lângă Camera de Comerț,
Industrie și Agricultură Arad și pe lângă Camera de Comerț
și Industrie Româno-Germană

MĂRTURISIREA ȘI INTEROGATORIUL ÎN PROCESUL CIVIL

Universul Juridic
București
-2016-

*Dragului meu Maestru, avocat ȘERB MIRCEA VICENȚIU,
care a plecat dintre noi mult prea devreme,
după o nedreaptă suferință.
Îți voi păstra mereu o amintire vie și frumoasă.
Dumnezeu să te odihnească în pace, suflet îndrăgit!*

*DORINEI GAVRIȘ,
cu adorație....*

Listă de abrevieri

alin.	– alineat(ul)
apud.	– citat după
art.	– articol(ul)
C.A.	– Curtea de Apel
C. civ./C. civ. 1864	– Codul civil român
C. civ. fr.	– Codul civil francez
C.c.Q.	– Codul civil Quebec
C. pr. civ./C. pr. civ. 1865	– Codul de procedură civilă român
Cass. civ./com./soc.	– Curtea de Casație franceză, secția civilă/secția comercială/secția socială
CSJ	– Curtea Supremă de Justiție
dec.	– decizia
Ed.	– Editura
ed.	– ediția
et seq.	– și următoarele
etc.	– etcaetera („și celelalte”)
ÎCCJ	– Înalta Curte de Casație și Justiție
Jud.	– Judecătoria
lit.	– litera
M. Of.	– Monitorul Oficial
NCC	– Noul Cod Civil român
NCPC	– Noul Cod de procedură civilă român
nr./no.	– numărul
p.	– pagina
pp.	– paginile
pct.	– punctul

s.n./s.n. – B.I.

– sublinierea noastră – Bogdan
Ionescu

t.

– tomul

vol.

– volumul

Prolegomene

Privind în urmă la primii pași în cadrul carierei de avocat, constat cu oarecare uimire și vă mărturisesc acum, dragi cititori, că în mod inconștient prezenta lucrare a început să fie scrisă încă de atunci. Atracția față de instituția interogatoriului s-a înfiripat încă de la primele contacte cu Dreptul concret, palpabil, viu (prin comparație cu abstractul, conceptualul, teoreticul regăsit în cărțile facultății).

Primul interogatoriu, cum altfel, l-am văzut redactat și administrat de către maestrul meu îndrumător, avocatul și fostul decan al Baroului Arad, domnul Șerb Mircea Vicențiu. A fost un interogatoriu, scrutând retroactiv, „de modă veche”, sintagmă care în accepțiunea noastră nu are nicio legătură cu desuetul, cu vetustul. În realitate, avocatul „de modă veche” (aidoma maestrului meu) este acea persoană cu o uriașă experiență de viață și profesională la care se adaugă o calitate care astăzi este o veritabilă *rara avis*, calitate pe care o vom numi simplu „ștaif”. Prin sintagma „a avea ștaif” înțelegem (cumulativ) eleganța, prețiozitatea, pedanteria, distincția și rafinamentul unei persoane – iar aici, dragul meu maestru, ai fost de neîntrecut.

Încet-încet m-am implicat personal în redactarea acestor interogatorii, cu stângăcia inerentă oricărui debut, stângăcie pe care „Maestrul” mi-a corijat-o corespunzător. Treptat însă, mi-am perfecționat tehnica redacțională, ajungând ca interogatoriile mele nici să nu mai fie „verificate”, tocmai datorită încrederii pe care „Maestrul” mi-a acordat-o, dar și pe care mi-am câștigat-o prin implicare, muncă, pasiune și studiu. Îmi amintesc chiar că îmi spunea: „Tu ești specialistul în interogatorii” sau „Vreau un interogatoriu așa cum numai tu știi să-l redactezi”. Ce vremuri, Maestre!

Lucrarea pe care o țineți acum în mâini este și rodul nemijlocit al experiențelor autorului, autor care nu s-a ferit deloc să-și releve aici secretele, stratagemele sau chiar șiretlicurile. Cunoaștem atâtea cazuri în care persoane din cele mai variate domenii au dus efectiv cu ele în mormânt rețete, ingrediente secrete, formule, calcule, metode, dar în opinia noastră astfel de gesturi nu reflectă decât micimea unor astfel de personaje și totalul faliment al înțelegerii lucrurilor și lumii în general.

Avem această atitudine în ciuda faptului că (iar dacă prezenta carte este dedicată inclusiv instituției mărturisirii, atunci este „locul” să-mi primiți și această mărturisire personală de suflet) am văzut și întâlnit atâta mizerie la nivel uman (și, cel mai grav, în locuri în care ar trebui să „domnească” doar imaculatul) încât toate acestea ar fi trebuit să ne descurajeze și demoralizeze. Personal trăim deseori sentimentul vanului, al zădărnicii și al conștientizării din ce în ce mai implacabile a „minciunii” profesiei de avocat pe care o exercităm (ca rol al acesteia în actul de justiție). Ce simțăminte ar trebui să te cuprindă când bunăoară te prevezi de (citezi) cele mai strălucite minți ale Dreptului pentru susținerea unui argument principal, iar instanța ți-l respinge într-o frază neinteligibilă (aceasta în cazul „fericit” în care ți se oferă vreo motivare)?

Fiecare are refugiile sale pentru a face insuportabilul mai suportabil, în cazul nostru găsind o scăpare în frumos, în „învăluirea” cu acesta, în variile sale forme de manifestare (îndeosebi în artă). Mărturisirea (în legătură indisolubilă cu interogatoriul) este una dintre instituțiile deosebit de frumoase ale Dreptului, deloc întâmplător dând naștere la o veritabilă poetică juridică. Personal nu cunoaștem o altă instituție juridică căreia să-i fie „închinată” adagii de o atare splendoare și lirică: „*Confessio est regina probationum*”, „*Confessio est probatio omnibus melior*”, „*Nulla est maior probatio quom proprio ore confessio*” sau „*Probatio probatissima*” [încântătoare formulare, un fel (ca rezonanță) de *Séraphitus-Séraphita* a lui Balzac].

Acestea sunt ideile cu care, dragi cititori, deschidem (aparent) a cincea noastră lucrare pe teme juridice. Afirmăm „aparent” în contextul în care prezenta introducere a fost scrisă, în realitate, după finalizarea conținutului lucrării, fiind astfel, mai degrabă, un gând de rămas bun și poate de revedere...

Arad, 19 septembrie 2015

AUTORUL